

Anàlisi i Estudi dels Materials Arqueològics

2015/2016

Codi: 100716

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500241 Arqueologia	OB	3	1

Professor de contacte

Nom: Joaquim Pera Isern

Correu electrònic: Joaquim.Pera@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

No hi ha prerequisits per cursar aquesta assignatura. El nivell és bàsic a l'abast de tots els estudiants sense formació prèvia.

Objectius

Aquesta assignatura s'emmarca dins els ensenyaments que complementen l'arqueologia de camp. És de caràcter teòricopràctic i capacita els/les estudiants per enfrontar-se amb èxit a la classificació de material ceràmic de les èpoques antiga, medieval i moderna.

Els seu objectiu és la formació bàsica dels/les estudiants en els aspectes essencials de la ceramologia antiga i en la classificació cronotipològica dels materials ceràmics apareguts a les excavacions realitzades a casa nostra, en jaciments que poden abraçar una cronologia des del segle IV aC fins al segle XIX.

Competències

- Fer i dirigir treballs propis de l'arqueologia de camp: excavació i prospecció.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Utilitzar els principals mètodes, tècniques i instruments d'anàlisi en arqueologia.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar les tècniques i els instruments d'anàlisi adequats per als casos d'estudi.
2. Aplicar tant els coneixements com la capacitat d'anàlisi a la resolució de problemes relatius al camp d'estudi propi.
3. Combinar recursos tècnics procedents de disciplines afins.
4. Dominar les tècniques i els recursos instrumentals propis de l'anàlisi de laboratori arqueològic.
5. Interpretar els resultats procedents de l'arqueologia de camp inserint-los en el context històric.
6. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
7. Utilitzar tant eines informàtiques bàsiques (per exemple, processadors de textos o bases de dades) com programes especialitzats necessaris en la pràctica professional de l'arqueologia.

Continguts

- 1- Aspectes tècnics de la ceràmica
- 2- La ceràmica com a document arqueològic
- 3- Ceràmiques dels segles IV i III aC
- 4- Ceràmiques de vernís negre romanes
- 5- Ceràmiques de vernís vermell: sigil·lada itàlica i sudgàl·lica
- 6- La T.S. Hispànica i la seva problemàtica
- 7- La T.S. Africana
- 8- La DSP
- 9- La ceràmica de Parets Fines
- 10- La ceràmica de cuina africana i itàlica
- 11- Les llànties
- 12- Introducció a les àmfores
- 13- La ceràmica utilitària dels segles VII-VIII. Transició entre l'antiguitat tardana i l'alta edat mitjana
- 14- La ceràmica carolíngia, segles IX-X
- 15- La ceràmica de cuina grisa/oxidada catalana dels segles XI-XIV
- 16.- La reaparició de les ceràmiques de taula. L'anomenada pisa arcaica de Barcelona
- 17- La ceràmica catalana decorada de verd i manganès (o morat)
- 18-La ceràmica vidriada comuna dels segles XIII al XVIII
- 19-L'aparició de la decoració en blau de cobalt. L'anomenada ceràmica blava de Barcelona
- 20- La ceràmica de reflex metàl·lic o daurada catalana
- 21- La ceràmica blava catalana, segles XVI-XIX

Metodologia

1.- Classes presencials a l'aula: constitueixen el 70% del curs en aquesta assignatura. El mètode docent és basa en les classes presencials. La part de ceràmica romana, els apunts ja estan editats en un dossier que és a disposició dels alumnes a començament de curs. La ceràmica medieval i moderna es facilita per part del professor, a través del campus virtual, mitjançant diverses publicacions. Aquest format proporciona una abundant bibliografia que es objecte de comentari a classe.

Les explicacions teòriques sempre recolzen en imatges projectades i amb la presentació i circulació de materials ceràmics als quals es refereixen, fent un treball més pràctic, segons els temes, cosa que fa difícil el seguiment de la matèria si no hi ha una assistència continuada.

2.- Classes pràctiques al laboratori: Constitueixen el 30% del total de l'assignatura. Són classes pensades per repassar, en grups reduïts, el contingut de les lliçons teòriques. Aquest format assegura que tots els alumnes puguin tocar els materials i sobretot preguntar sobre aspectes que poden explicar amb facilitat.

3. Visita al magatzem d'Arqueologia del MUHBA: es fa al final del quadrimestre i té com a objectiu de repassar les nocions adquirides medieval i moderna, al davant d'una col·lecció de ceràmica extraordinària, tan pel nombre de peces, com per la facilitat d'accedir-hi.

Dirigides

Classes teòriques

Pràctiques d'aula

Pràctiques de Laboratori

Visita al magatzem del MUHBA

Supervisades

Tutories

Autònomes

Recerca de documentació i lectura de textos

30

Lectura i anàlisi crític

Redacció de treballs i estudi

4

Assegurar una adeq

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
recerca i estudi	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Tipus: Supervisades			
tutories i exercicis	20	0,8	1, 2, 3, 4
Tipus: Autònomes			
estudi i recerca	47	1,88	

Avaluació

L'avaluació dels coneixements adquirits en aquesta assignatura es fa de manera continuada, a través de les intervencions en les classes teòriques i pràctiques. D'altra banda, es demana la ressenya d'alguna publicació continguda a la bibliografia subministrada pels professors. Finalment, es fa un examen de cadascuna de les dues parts de l'assignatura (època antiga i època medieval i moderna), centrat en el coneixement teòric i la identificació pràctica, ja sia amb fragments o a través de fotografies, dels materials estudiats.

E
r
s
·
7

Treballs escrits

Desenvolupar habilitats de jerarquització i síntesi de la informació

Lectura i anàlisi crítica de la bibliografia

Assegurar una adequada expressió escrita

Exàmens

1 per cadascuna de les dues parts de l'assignatura

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
participació a classe i presentacions	10%	10	0,4	1, 2, 4, 5, 6, 7
proves escrites	60%	3	0,12	1, 2, 4, 5, 6, 7
treballs escrits	30%	30	1,2	1, 2, 4, 5, 6, 7

Bibliografia

La bibliografia de totes les classes de material ceràmic estudiades es proporcionarà a través del campus virtual, en forma de llistes de fitxes bibliogràfiques, d'enllaços amb pàgines *ad hoc*, i de documents (articles, capítols de llibre, llibres) en versió pdf, d'accés exclusiu a les persones matriculades.